

◀ از قانون آب و نحوه ملی شدن آن مصوب ۱۳۴۷/۴/۲۷ با اعمال اصلاحات

شماره ابلاغ: ۹۴۴۶ شماره انتشار: ۶۸۵۷ تاریخ ابلاغ: ۱۳۴۷/۵/۲۷ تاریخ روزنامه رسمی: ۱۳۴۷/۶/۹

ماده ۵۰- هرگاه برای اجرای طرح‌های عمرانی و صنعتی و توسعه کشاورزی و سدسازی و تأسیسات اصلی و فرعی مربوطه و استفاده از منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی احتیاج به اراضی و ابنیه و مستحداثات و تأسیسات و سایر حقوق متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد و ضرورت تصرف به تصدیق وزارت آب و برق و مدیر عامل سازمان برنامه رسیده باشد وزارت آب و برق و مؤسسات و شرکت‌های تابع می‌توانند اراضی و ابنیه و مستحداثات را به شرح زیر خریداری و تصرف نمایند و در موارد ضروری و فوری با تصویب وزیر آب و برق انجام تشریفات ارزیابی و پرداخت بهای خرید مانع تصرف و اجرای کار نیست مشروط بر این که قبل از تصرف وضع موجود وسیله کارشناس و نماینده مجری طرح مشخص و صورت مجلس شده باشد.

الف- تعیین بهای اراضی و ابنیه و مستحداثات و تأسیسات و سایر حقوق از طریق توافق بین دستگاه‌های اجرایی و مالکین آن‌ها به عمل می‌آید و در صورت عدم توافق هیئتی مرکب از وزیر آب و برق و وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مدیرعامل سازمان برنامه- دادستان کل- مدیرکل ثبت یا نمایندگان آن‌ها تعیین قیمت خواهند کرد و رأی این هیئت قطعی است و در صورتی که مالک یا مالکین حاضر به امضاء سند واگذاری نشوند پس از سپردن بها از طرف وزارت آب و برق به صندوق ثبت محل دادستان شهرستان یا نماینده او سند انتقال را از طرف مالک یا مالکین امضاء خواهد کرد.

ب- ملاک تعیین قیمت اراضی و ابنیه و مستحداثات و تأسیسات و سایر حقوق عبارت از بهای عادلانه مشابه آن‌ها واقع در حوزه عملیات در سال قبل از تاریخ تصویب طرح مقدماتی بدون رعایت تأثیر اجرای عملیات در قیمت‌ها است که با استفاده از نظر کارشناس یا کارشناسان به عمل می‌آید.

ج- بهای املاک مزروعی و باغات و قلمستان‌ها طبق بند (ب) تعیین و با رعایت مواد ۵ و ۶ قانون طرز تملک اراضی موردنیاز سد فرحناز پهلوی مصوب ۲۵ خرداد ۱۳۴۵ به مالک و کشاورزان پرداخت خواهد شد.

تبصره ۴- اراضی واقع در خارج محدوده شهرها که در مسیر شبکه آبیاری قرار می‌گیرند با رعایت حریم موردنیاز از طرف صاحب آن این اراضی بدون تشریفات و مجاناً در اختیار دولت قرار می‌گیرد.

در صورتی که در اراضی مزبور مستحداثات یا اعیانی وجود داشته باشد و بر اثر اجرای طرح تأسیسات مذکور در فوق از بین برود یا خسارتی به آن‌ها وارد شود مؤسسات دولتی مربوط باید خسارت مالک اعیانی را به ترتیب مذکور در این ماده تقویم و پرداخت نماید بدون این که کارهای ساختمانی از جهت پرداخت خسارت متوقف شود. حریم انهار و شبکه آبیاری به پیشنهاد وزارت آب و برق به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۵ - در مورد اراضی که در اجرای قوانین اصلاحات ارضی به زارعین واگذار شده مفاد تبصره ۲ ماده ۱۹ قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹ رعایت می‌شود.

ماده ۵۱ - در صورتی که در اثر ملی شدن آب در ناحیه یا منطقه‌ای آب قنات و چاه‌ها و هر نوع تأسیسات استخراج آب زیرزمینی متعلق به اشخاص تملک شود و یا در اثر اجرای طرح‌های مربوط به ملی شدن منابع موجود نقصان یافته یا خشک شوند به ترتیب زیر برای جبران خسارت عمل خواهد شد:

۱- در مواردی که اراضی زراعتی آبی مشروب شده به وسیله این منابع در محدوده طرح عمرانی قرار گیرند و تأمین آب آن‌ها از منابع ملی شده طرح مقدور باشد یا در مواردی که این اراضی خارج محدوده طرح عمرانی بوده و تأمین آب آن‌ها از منبع دیگر به حد مصرف مفید امکان‌پذیر باشد فقط بهای عادلانه قنات یا تأسیسات استخراج آب طبق مقررات این قانون به مالک یا متضرر پرداخت می‌شود در غیر این صورت خسارت طبق تبصره ۱ ماده ۵۰ این قانون تعیین و پرداخت خواهد شد.

۲- نسبت به چاه‌ها و قنات و تأسیسات مربوط به استخراج آب زیرزمینی که قانوناً می‌باید پروانه داشته باشند ولی بدون پروانه ایجاد شده‌اند طبق تبصره ۲ ماده ۲۳ این قانون اقدام خواهد شد.

۳- در مورد اراضی که از منابع ملی شده در داخل و یا خارج طرح آبیاری می‌شوند و خسارت آن‌ها طبق این قانون پرداخت شده است، بهای آب مصرفی طبق مقررات و معیارهای وزارت آب و برق مانند سایر مصرف‌کنندگان آب از طرف مصرف‌کننده باید پرداخت شود.

۴- در مورد اراضی و تأسیسات کشاورزی اشخاص و کشاورزانی که از خارج طرح به داخل طرح جابه‌جا می‌شوند طبق ماده ۸ قانون راجع به الحاق هشت ماده به آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۶/۳/۲۲ عمل خواهد شد.

ماده ۵۲ - وزارتخانه‌های منابع طبیعی و اصلاحات ارضی و تعاون روستایی مجازند مراتع غیرمشجر و اراضی موات و بایری که مورد احتیاج وزارت آب و برق به منظور اجرای طرح‌های عمرانی باشد در اختیار آن وزارتخانه قرار دهند.

تبصره ۱ - وزارت آب و برق رأساً یا به وسیله سازمان‌ها و شرکت‌های تابع خود هرگونه دخل و تصرفی که به منظور بهره‌برداری لازم بدانند می‌تواند در اراضی واگذاری مزبور بکند.

تبصره ۲ - به منظور حفظ اراضی واگذاری به صورت اولیه یا دایر و جلوگیری از تجاوز به اراضی مزبور وزارت آب و برق می‌تواند به وسیله پلیس آب وظایف و اختیاراتی را که طبق مقررات قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع طبیعی به عهده وزارت منابع طبیعی محول شده است مستقیماً انجام دهد و از متجاوزین خلع ید کند.

تبصره ۳ - در مورد اراضی واگذاری از طرف وزارتین منابع طبیعی و اصلاحات ارضی و تعاون روستایی به وزارت آب و برق در صورتی که سند مالکیت به نام وزارتخانه مذکور در فوق صادر شده باشد ثبت اسناد مکلف است اسناد مالکیت صادر به نام وزارت آب و برق ثبت نماید و در صورتی که سند مالکیت صادر نشده باشد جریان ثبتی را به نام وزارت آب و برق تا صدور سند مالکیت ادامه دهد.